

TLAČOVÁ SPRÁVA NÁRODNÉHO DIVADLA KOŠICE

Činohra Národného divadla Košice uvedie Vernisáž Václava Havla

Premiéra k nedožitým deväťdesiatinám prvého postkomunistického prezidenta

Prvú premiéru Národného divadla Košice v sezóne 2026/2027 uvedie činoherný súbor v piatok 30. októbra. Pri príležitosti nedávnych nedožitých 90. narodenín dramatika, politika a prvého postkomunistického československého prezidenta Václava Havla prichádza na javisko Malej scény NDKE inscenácia jeho jednoaktovky Vernisáž v réžii Jána Luterána.

Vernisáž je súčasťou triptychu takzvaných vaňkovských hier, ktoré Havel napísal v polovici sedemdesiatych rokov minulého storočia. Vtedy sa po potlačení Pražskej jari 1968 na svojej chalupe na Hrádečku stretával s priateľmi z disidentských kruhov a spolu si tu predčítali svoje nepublikované diela. V roku 1975 tu Havel predstavil svoju jednoaktovku *Audiencia*, v ktorej sa prvýkrát objavuje postava spisovateľa Ferdinanda Vaňka pracujúceho po zákaze publikovania v pivovare. Hra sa s veľkým úspechom začala šíriť v samizdate a tak v tom istom roku napísal Havel ešte ďalšie dve jednoaktovky *Vernisáž* a *Protest*, v ktorých vystupuje rovnaká hlavná postava – akési alter ego samotného autora. Havel bol v tom čase disident, človek na okraji, mimo hru. Z tejto pozície sa s dobovou spoločnosťou konfrontuje aj hlavná postava Vernisáže, zaujíma k nej vzťah, nastavuje jej zrkadlo.

„Chceme divákovi ponúknuť stretnutie s textom, ktorý aj dnes presne pomenúva rozpor medzi tým, kým sme, a tým, kým sa snažíme byť v očiach druhých. Václav Havel v tejto hre s iróniou a zdanlivou ľahkosťou odhaľuje svet, v ktorom sa pohostinnosť mení na manipuláciu, záujem na kontrolu a snaha poradiť druhému na potrebu presadiť vlastnú predstavu o správnom živote. Práve táto schopnosť ukázať vážne veci cez zdanlivo banálne situácie robí Havlovu tvorbu stále aktuálnou. Je dôležité prinášať na javisko aj inscenácie, ktoré nielen umelecky obohacujú, ale zároveň podnecujú k premýšľaniu o našich vzťahoch, hraniciach osobnej slobody a odvahe zostať sám sebou.“ hovorí riaditeľka činohry Alena Ďuránová.

Vo *Vernisáži* nejde o klasické otvorenie výstavy, len manželka Michal a Viera pozvú na návštevu svojho tichého a nenápadného priateľa Fridricha, aby mu predviedli domácnosť, ukázali, čo všetko dokázali zabezpečiť, kúpiť, čím sa obkolesili. Demonštrujú pred ním, ako žijú a zároveň poukazujú na to, ako nesprávne sa rozhodol žiť on sám, keď sa od väčšinovej spoločnosti dištancuje a odmieta sa prispôbiť. Táto konfrontácia prináša nemalo groteskných až absurdných momentov a situácií.

Hru Václava Havla uvedie NDKE v preklade Lukáša Brutovského a Mira Dacha, ktorý je zároveň dramaturgom novej inscenácie. Scénu a kostýmy pripravila Dáša Krištofiovicová, Hudbou prispel Michal Paľko. V postavách manželov Michala a Viery sa predstavia Stanislav Pitoňák a Tatiana Poláková, ich priateľa Fridricha hrá hosťujúci Michal Novodomský.

Premiéry nového titulu budú v piatok 30. a v sobotu 31. októbra na Malej scéne NDKE, prvú reprízu uvedie divadlo v Deň boja za slobodu a demokraciu v utorok 17. novembra.